

ШКОЛОВАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ У ИНОСТРАНСТВУ

ЕНЕРГИЈА ДОБРИХ ИДЕЈА

Какву је методологију осмислила Управа за обуку и доктрину Генералштаба како би дефинисала одговарајуће облике образовања за припаднике Војске ван граница Србије? Могу ли се старешине или цивилна лица, уколико испуњавају предвиђене услове, самостално пријавити на својеврстан конкурс? Ко и како бира кандидате за додатно оспособљавање? Да ли се таквим моделом превазилазе досадашње тешкоће, неразумевања и погрешан системски приступ?

Кoliko сте се пута у свакодневној пракси суочили са чињеницом да, иако испуњавате бројне услове, не можете отићи на усавршавање у иностранство? Некако увек, уместо вас надлежни одреде неког другог или ваше молбе, чврсто верујете, не заврше на правом месту, односно столу. И питате се, засигурно тада, како то да поново баш мој класић или колега има вишесреће од мене. Или боље везе? То је, наравно, само једна страна ове приче.

Нису ретке ни ситуације, сложићете се, јер вам је то добро познато, да се на поједина инострана оспособљавања упућују недовољно стручне старешине, уз неаргументоване изговоре да добро знају страни језик или да, с обзиром на радне особине, те људске квалитете задовољавају захтеве курсева и семинара. А војна организација, скоро по правилу, не показује већа очекивања да они примене стечена знања и специфичне вештине које су стекли у иностранству. То јесте пропуштена шанса и за систем и за појединце, а страни партнери је прихватају као погрешно искоришћен ресурс.

Мења ли се данас оваква слика? Одговор смо потражили од генерал-мајора Петра Ћорнакова, начелника Управе за обуку и доктрину Генералштаба Војске Србије.

■ ПОТЕНЦИЈАЛ

– Током прошле године, неколико стотина наших старешина и цивилних лица школовало се и усавршавало, на различитим нивоима и облицима школовања или курсевима и семинарима, у тридесетак земаља. За српску војску додатно образовање и оспособљавање њених припадника у иностранству, јесте значајан потенцијал, који није ваљано употребљен. То није случај само са нашом Војском.

Обим сарадње, као и обим и врста школовања и усавршавања у иностранству значајно је увећан последњих година. Дошли смо у ситуацију да не можемо прихватити све иностране понуде. У таквим околностима, када на годишњем нивоу треба да изаберемо неколико стотина кандидата, очигледно је да постојећа системска решења не дају довољно добре резултате – каже генерал Ћорнаков.

Системски приступ подразумева дефинисање методологије за избор облика школовања и усавршавања у иностранству, који одговара потребама Војске. Уз то, мора постојати и одговарајућа процедура пријављивања и предлагања кандидата који испуњавају предвиђене услове за оспособљавање. На тај начин ће запослени у Војсци знати потребне критеријуме и моћи да се за школовање пријаве. У исто време систем мора имати

механизме који ће обезбедити да се појединци после школовања на прави начин професионално ангажују.

Да би се обезбедили услови за нови системски приступ у тој области, Управа за обуку и доктрину сачинила је крајем прошле године *Каталог школа, курсева и других облика усавршавања у иностранству*, који су се нашем систему одбране, у оквиру међународне војне сарадње, понудили страни партнери. Истовремено је начелник Генералштаба прописао и *Упутство за планирање и избор кандидата из Војске за школовање и усавршавање у иностранству*.

– Тренутно *Каталог* бележи 192 понуде из земаља региона, али и евроатлантских интеграција за школовање и усавршавање припадника Војске и Министарства. Уз податке о профилу школа, местима где се налазе, трајању курсева или семинара, у њему су дати општи и посебни услови које морају испунити полазници. Посебне услове најчешће дефинише партнер – ниво знања страног језика, чин или образовање, безбедносна провера или оцена здравствене способности, те физичке спремности – тумачи начелник Управе за обуку и доктрину.

Каталог треба да обезбеди да се из мноштва понуда, које су у њему разврстане, изаберу облици школовања и усавршавања потребни јединицама и саставима Војске. На основу предлога команди усваја се *Усаглашени план школовања припадника Војске у иностранству* за текућу годину.

■ МЕТОДОЛОГИЈА

Како објашњава генерал Ђорнаков, на основу *Упутства, Каталога*, али и *Плана школовања и усавршавања у иностранству запослених у Министарству одбране и Војсци*, који сваке године израђује Управа за школство Министарства, организацијске јединице Генералштаба могу благовремено и потпуно утврдити за које су облике оспособљавања у иностранству заинтересоване. Управа за обуку и доктрину упутила је недавно саставима Војске, ранга бригада и самосталних батаљона, *Каталог* и *Упутство*, а Управа за људске ресурсе *План школовања и усавршавања у иностранству запослених у Министарству одбране и Војсци*.

На тај начин, команде, старешине и цивилна лица у нашим јединицама могу сазнати могућности и услове које треба да задовоље за оспособљавање у иностранству. Уколико испуњавају предвиђене критеријуме, попуњавањем обрасца кандидују се за одговарајуће школе или курсеве. Претпостављене старешине, за лица која услове испуњавају, надлежнима прослеђују њихове пријаве.

– Таква методологија обезбеђује да се за поједина усавршавања јавља већи број кандидата. Надлежне старешине дужне су, при том, да се о својим запосленима изјасне, у смислу како планирају њихово вођење у професионалној каријери после евентуалног школовања ван наше земље. Управа за људске ресурсе Генералштаба прикупља формуларе са подацима запослених и једноставно их информатички обрађује, формирајући својеврсну базу података о свим потенцијалним кандидатима. То не значи да се појединци не могу додатно пријавити за инострано усавршавање. Формулар за прија-

вљавање биће стално доступан на Интернет сајту Војске Србије. Подаци о пријављеним кандидатима и облицима усавршавања ће се редовно и ванредно ажурирати – наглашава генерал.

Поменуто *Упутство* уредило је и поступак како се пристигле кандидатуре разврставају. Најпре према знању страних језика. Потом се од кандидата који испуњавају опште и посебне услове формира шира листа кандидата. Затим се одвајају оне старешине и цивили који у потпуности задовољавају захтеве за школовањем и усавршавањем у иностранству.

Остали се сврставају у листу потенцијалних кандидата, јер делимично задовољавају критеријуме. Њима ће се у наредном периоду помоћи да услове које нису задовољиви остваре – упућивањем на курсеве страних језика или стручног оспособљавања у земљи. На крају се формира листа са кандидатима који се предлажу за школовање или усавршавање у иностранству.

Генерал-мајор Петар Ђорнаков

КАТАЛОГ

У *Каталогу школа, курсева и других облика усавршавања у иностранству* побројане су области за које се припадници Војске могу додатно образовати и оспособљавати. Међу њима треба издвојити генералштабно или командно-штабно усавршавање, мастер студије, те командне и курсеве за потребе видова војске. Уз последипломске студије за стицање стручног назива специјалисте уже специјализације, у *Каталогу* забележени су штабни и курсеве за планирање и материјално-финансијско пословање, затим различити курсеве односа са јавношћу, безбедности, логистике, везе и телекомуникација. *Каталог* још предвиђа обавештајно-извиђачко-диверзантске и курсеве за јединице у мировним мисијама, као и за преквалификацију и стране језике.

– Методологија ће се на даље дограђивати остваривањем везе и са Кадровским информационом системом. Када Министарство одбране са неком земљом потпише уговор о заједничком школовању, а оно није било предвиђено *Каталогом*, и затражи кандидате за такво усавршавање, надлежни у Војсци Србије ће из базе података у сваком моменту моћи да одговори и на такве ad hoc понуде. После повратка са школовања, у бази података ће се евидентирати успех полазника и њихов распоред у саставима Војске. Такав ефикасан модел вођења кадра у области иностраног усавршавања немају развијене ни многе европске војске – закључује генерал-мајор Петар Ђорнаков. ■

Владимир ПОЧУЧ